

Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
16 juni 2023

Ons kenmerk
4590341

nota

Beslisnota bij brief TK Maatschappelijk effectieve rechtspraak en innovatie

1. Aanleiding

In bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de pilots van de Rechtspraak in het kader van 'maatschappelijk effectieve rechtspraak' (hierna: MER), mede naar aanleiding van de op 22 november jl. aangenomen motie van het lid Simons, waarin de regering is verzocht de oprichting van buurtrechtbanken aan te moedigen, te ondersteunen en te faciliteren. Daarnaast gaat u in op de stand van zaken van de Tijdelijke experimentenwet rechtspleging en het experiment met de nabijheidsrechter en informeert u de Kamer over een aantal andere innovaties van de Rechtspraak. Het gaat hierbij om de informatievoorziening, tijdige rechtspraak en de modernisering van het Wetboek van Strafvordering. De Raad voor de rechtspraak (hierna: de Raad) heeft u bij brief van 3 maart jl. geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot deze innovaties en MER. U wordt geadviseerd deze brief als bijlage bij de brief mee te sturen naar de Kamer. U treft de Kamerbrief en de brief van de Raad in de bijlagen aan.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met bijgevoegde brief over MER en innovatie en met verzending van deze brief en de bijlage naar de Kamer.

3. Kernpunten

- U gaat in grote lijnen in op de wijze waarop de pilots van de Rechtspraak in het kader van MER worden ontwikkeld, de wijze waarop regie wordt gevoerd en de implementatiefase. Ook geeft u een overzicht van evaluaties die al hebben plaatsgevonden en nog zullen plaatsvinden van nog lopende grotere pilots;
- U beschrijft dat u uitvoering geeft aan de motie van het lid Simons (over de oprichting van buurtrechtbanken) met de financiering van MER, de aanvullende financiering van wijkrechtspraak vanuit het programma 'Preventie met gezag' en de financiering van de rechtsbijstand bij de wijkrechtbanken in Eindhoven en Rotterdam-Zuid;
- U gaat in op de stand van zaken met betrekking tot de Tijdelijke experimentenwet rechtspleging (hierna: Experimentenwet) en het experiment met de nabijheidsrechter. U geeft aan dat de verwachting niet haalbaar is gebleken om de concept-AMvB over de nabijheidsrechter in het eerste kwartaal 2023 in internetconsultatie te brengen (zoals aangegeven in de begrotingsbehandeling van JenV in 2022). U streeft ernaar de AMvB na het zomerreces in consultatie te brengen;

- U gaat in op een aantal andere innovaties van de Rechtspraak, zoals tijdige rechtspraak (dit blijft een prioriteit van de Raad);
- Ten aanzien van digitalisering in de Rechtspraak gaat u in op de ontwikkelingen. U licht toe dat de introductie en uitvoering van het programma Digitale Toegang civiel recht en bestuursrecht ongeveer zes maanden is vertraagd ten opzichte van het projectplan;
- U schetst de contouren van het voorgenomen wetsvoorstel inzake het publiceren van rechterlijke uitspraken.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Datum
16 juni 2023

Ons kenmerk
4590341

4. Toelichting

4.1 Politieke context

- Het lid Simons heeft voornoemde motie ingediend tijdens de laatste behandeling van de JenV begroting. De motie is op 22 november jl. aangenomen.
- Het kabinetsbeleid is erop gericht de toegang tot het recht in algemene zin te verbeteren. Het coalitieakkoord 2021-2025 noemt daarbij in het bijzonder dat meer wordt ingezet op maatschappelijk effectieve rechtspraak en dat wordt bevorderd dat rechterlijke uitspraken meer worden gepubliceerd. Verder staat in het coalitieakkoord dat het Wetboek van Strafvordering wordt gemoderniseerd.
- De Experimentenwet sluit aan bij het versterken van de toegang tot het recht en bij het meer inzetten op maatschappelijk effectieve rechtspraak. In het commissiedebat over civielrechtelijke onderwerpen van 10 november jl. heeft D66 aangedrongen op inwerkingtreding van de wetgeving. U hebt in reactie hierop toegezegd dat de AMvB voor het eerste experiment in het eerste kwartaal van 2023 in consultatie zal gaan en op 1 januari 2024 in werking zal treden. In bijgevoegde brief licht u toe dat die verwachting niet haalbaar blijkt en dat u ernaar streeft de concept-AMvB na het zomerreces in consultatie te brengen.
- Tijdens het commissiedebat over de rechtspraak van 9 november jl. heeft u toegezegd de voorbereidingen te gaan treffen voor een wetsvoorstel inzake de publicatie van rechterlijke uitspraken. In de brief informeert u de Kamer over de hoofdlijnen van een wettelijke regeling, zoals toegezegd bij de nota naar aanleiding van het verslag inzake 'de wet GRECO' (Kamerstukken II, 2022/23, 36243, nr. 6).

4.2 Financiële overwegingen

In het prijsakkoord dat u met de Raad hebt gesloten is extra geld ter beschikking gesteld voor onder meer digitalisering en innovatie en initiatieven op het gebied van kwaliteitsverbetering waardoor rechtspraak maatschappelijk effectiever wordt. In de brief wordt onder 'Financiën' en 'Wijkrechtspraak en de motie Simons' ingegaan op de financiële overwegingen.

4.3 Krachtenveld

De inhoud van de brief is binnen JenV afgestemd met DWJZ, DVB en DFEZ. Extern is de brief afgestemd met de Raad voor de rechtspraak en voor publicatie van uitspraken met de Hoge Raad en de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.